

Bilaga, Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden 2023

Verksamheterna inom kultur och fritid är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga för kommunerna. Detta gör att offentlig statistik för jämförelser ofta saknas. I sin övergripande omvärldsanalys utgår bildningsförvaltningen från den sammanställning som finns för jämförande nyckeltal i Kolada, statistikdatabas för nyckeltal för kommuner och regioner, vilken presenteras nedan.

Sammanställningen visar hur resultat från Danderyds verksamheter står sig i förhållande till övriga Sverige. Grönt indikerar att resultatet ligger bland de 25 procent kommuner som presterar bäst och rött de 25 procent som presterar sämst.

	2019	2020	2021	2022	2023
Öppettider					
Genomsnittlig öppettid per bibliotek och vecka	56,0	56,0	45,3	45,3	
Öppethållande huvudbiblioteket, timmar/vecka	47	47	47	47	
Deltagande					
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	29,3	13,6	11,8	19,5	
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 inv	396	238	196	243	
Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/inv	8,0	4,7	1,7	5,0	
Lån från kommunala bibliotek, antal/inv	5,2	4,0	3,0	4,2	
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	9,4	8,4	6,6	9,3	
Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%)	14,3	14,1	14,0	13,7	
Ämneskurser som erbjuds i musik- eller kulturskolan, antal ämnesområden	6	7	8	7	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	64,7	60,4	57,6	58,4	
Uppfattning					
Medborgarundersökningen - Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%)			65,9	81,4	79,0
Medborgarundersökningen - Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel (%)			80,2	85,2	80,7
Medborgarundersökningen - Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)			93,1	94,2	93,5
Medborgarundersökningen - Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)			94,2	95,4	93,3
Medborgarundersökningen - Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)			83,2	83,5	85,6
Kostnader					
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv	1 107	1 042	1 074	1 233	
Intäkter kulturverksamhet, kr/inv	146	136	122	143	
Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv	1 978	1 956	2 065	2 129	
Intäkter fritidsverksamhet, kr/inv	167	157	153	181	
Personal					
Heltidsarbetande månadsavlönade inom kultur och fritid, andel (%)	61	70	62	67	
Långsiktiga effekter					
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)		75,0	75,0		
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%)		60,0	61,0		
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)		83,0	84,0		
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)		89,0	90,0		

Bildningsförvaltningens analys fokuserar på de utfall där Danderyd ligger bland de 25 procent kommuner med lägst resultat. Analysen görs utifrån den egna tidsserien i förhållande till övriga riket

samt 2021/2022 års resultat i förhållande till Danderyds tio jämförelsekommuner (Lidingö, Lomma, Nacka, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Vallentuna och Österåker).

Nyckeltal för deltagande

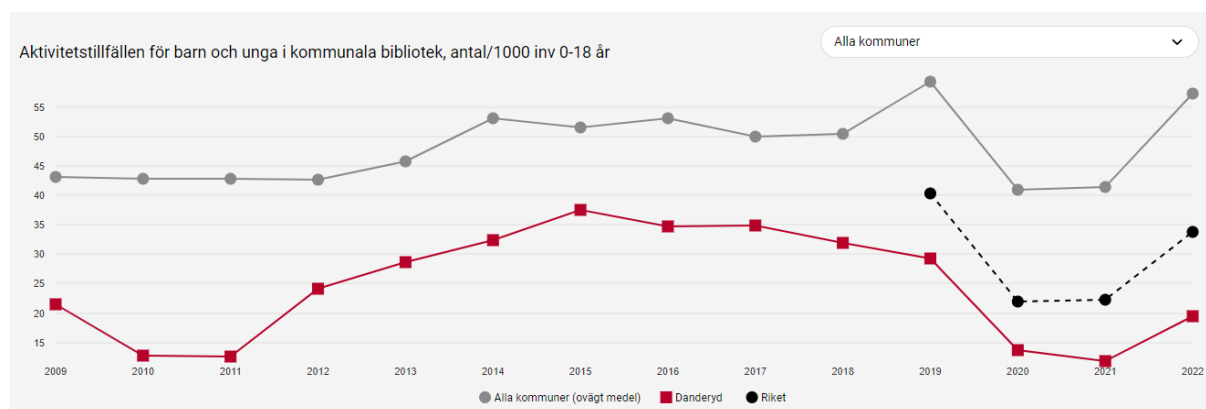
När det gäller nyckeltal för deltagande visar 2022 års utfall för biblioteksstatistiken en huvudsaklig förbättring jämfört 2021. Den positiva utvecklingen tillskrivs att den fleråriga ombyggnationen, med såväl planerade som oplanerade stängningar av biblioteket i Mörby centrum är slutförd. Ombyggnationer fortgår fortfarande i och utanför Mörby centrum, vilket till del kan innebära en påverkan på besöks- och lånestatistik.

Kungliga biblioteket sammanfattar utvecklingen med att år 2022 innebar ett uppsving för alla typer av biblioteksverksamhet eftersom pandemirestriktionerna avslutades.

Trots en uppgång 2022 ligger fortfarande antal aktivitetstillfällen för barn och unga på Danderyds bibliotek bland de 25 procent kommuner med sämst resultat.

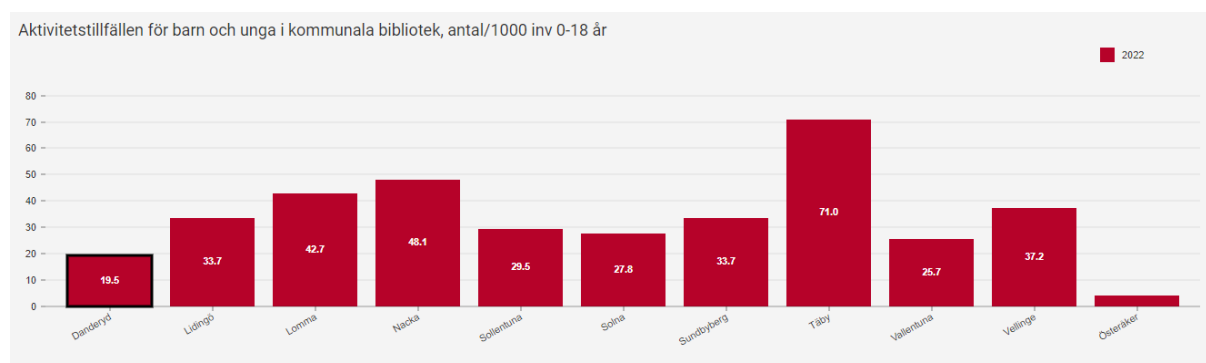
Sammanställning av 2023 års statistik presenteras av Kungliga biblioteket i maj 2024.

Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0 - 18 år

Danderyds kommun följer i stort utvecklingen för alla kommuner (ovägt) samt riket. Dock ligger Danderyd fortsatt på en lägre nivå.

Antal aktiviteter för barn och unga har jämfört 2021 ökat med 62 procent. På biblioteken har det genomförts 165 aktiviteter såsom teaterföreställningar, författarbesök bokprat och bokcirklar. Statistiken för aktiviteter säger inget om antal deltagande barn och unga. Ett stort evenemang blir lika mycket värt som ett litet evenemang. Danderyds bibliotek hade under 2022 fjorton större teaterföreställningar som nådde 893 deltagare. I programutbudet fanns bland annat Barnens Kulturlördag med sagoföreställning. Även biblioteken i Enebyberg, Djursholm och Stocksund har bjudit in förskolor och allmänhet till teaterföreställningar.

Bland jämförelsekommunerna hamnar Danderyds kommun 2022 på plats nummer 10 endast Österåkers kommun har färre aktivitetstillfällen. Danderyd har inte kommit tillbaka till den nivå som rådde innan pandemin. Detta kan delvis förklaras av att öppna förskolan i Stocksund, som var granne med biblioteket i Stocksund stängde hösten 2020. Påverkar gör även att öppettiderna på Stocksunds bibliotek sågs över 2020 då besparing gjordes. En halvtids bibliotekarietjänst drogs in vilket påverkat möjligheterna att erbjuda aktiviteter. Biblioteket i Enebyberg påverkades på motsvarande sätt av att även den öppna förskolan i träffpunkt Enebyberg stängde.

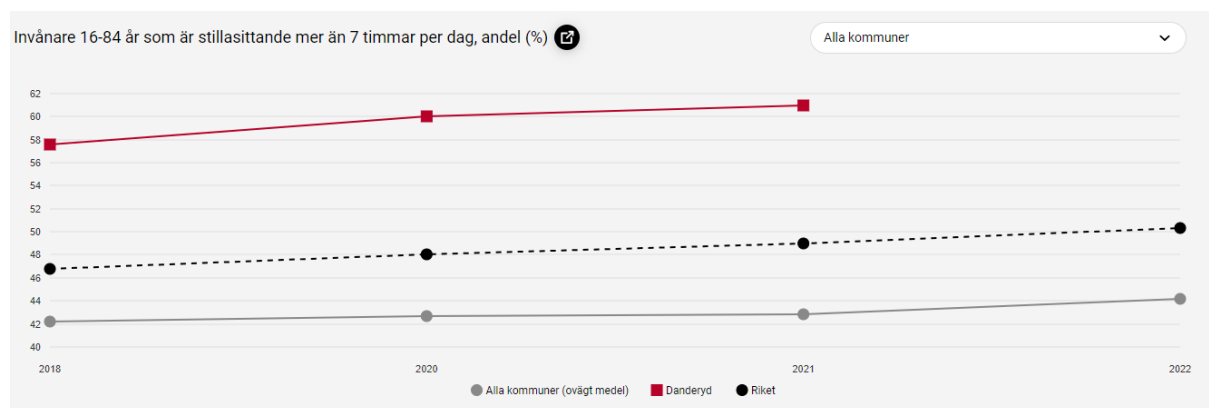
I jämförelsen sticker Täby ut positivt och ligger på en högre nivå jämfört innan pandemin. Enligt statistik 2022 från Kungliga biblioteket hade Täby 0,38 årsverken per 1000 invånare som i stort motsvarade Danderyds 0,39 årsverken. Bryter man ner antal årsverken per åldersgruppen invånare 0–18 år, det vill säga barn och unga, får man samma värde 1,5 årsverken för Täby och Danderyd. Personalresurserna i förhållande till befolkningens mängd är därmed likvärdiga. Det som skiljer är att Danderyd bemannar och administrerar 0,12 bibliotek per 1000 invånare medan Täby 0,08 bibliotek. Uppdrag och prioriteringar kan också skilja sig åt.

Beträffande aktiviteter för barn och unga suddas gränserna alltmer ut mellan bibliotek, kultur och annan öppen ungdomsverksamhet. När kommunala verksamheter integreras och samverkar blir det allt svårare att kategorisera aktiviteter till en viss verksamhet. Detta kan påverka statistiken vid jämförelse med enskilda kommuner.

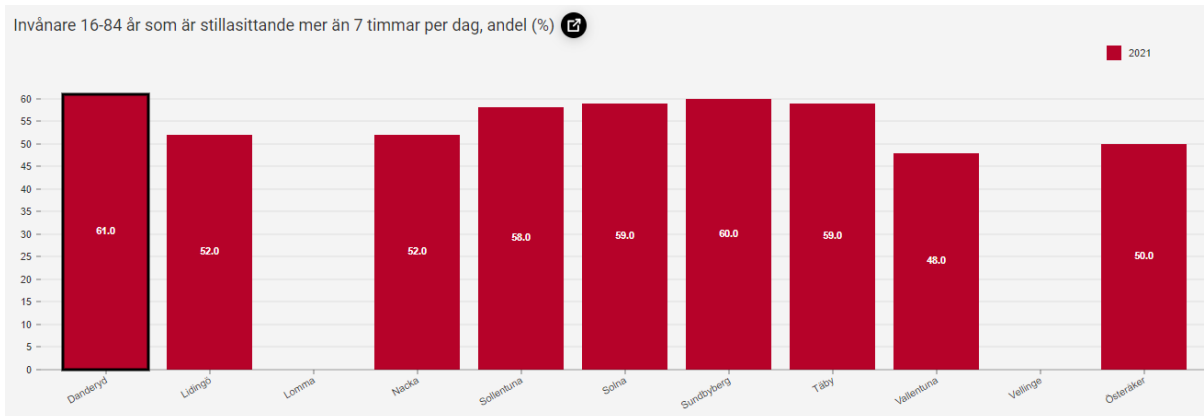
Nyckeltal för långsiktiga effekter

När det gäller långsiktiga effekter tillhör Danderyd de 25 procent av kommunerna där invånarna är mest stillasittande. Intressant att notera är att för övriga nyckeltal kopplade till välbefinnande ligger Danderyd bland de 25 procent kommuner med bäst resultat. Efter Lund är Danderyd den kommun i Sverige där befolkningen sitter stilla mest. Samtidigt är man den kommun följd av Lund som har högst andel invånare som är aktiva minst 150 minuter per vecka. Nyckeltalet torde indikera att invånarna i Danderyd sitter stilla under arbets- och studietid, men är aktiva på sin fritid.

Invånare 16 - 84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%)

Danderyd följer utvecklingen i riket, men på en högre nivå. Av sekretessskäl saknas data för 2022.

Av jämförelsekommunerna 2021 är det endast Vallentuna som inte ligger bland de 25 procent kommuner med sämsta utfall. På grund av sekretesskäl saknas uppgifter från Lomma och Vellinge.